

Mail till Sveriges EU-parlamentariker

From: Ove Björklund <ove.bjorklund@hotmail.com>

Sent: 09 June 2020 22:09

Subject: Artikel i Svensk Natur - angående ingripande av EU-kommissionen

Översänder information om bakgrund till EU-kommissionens agerande mot svenska staten avseende bristande handläggning av NATURA2000-frågor vid tillståndsprövning av vindkraft. Samt reflexioner över det ödesdigra akuta läget och hoten mot en hållbar framtid.

Agerandet utgår bl.a. från "complaint" till EU-kommissionen om länsstyrelsens MPD och Naturvårdsverkets åsidosättande av dom i Svea Hovrätt (4 § Artskydds-förordningen) och länsstyrelsen Jämtlands strategi för skydd av 4 kungsörnsrevir och ett berguvsrevir i Ängersjöområdet i Härjedalen. Kopplingar finns till statens ointresse för att agera för att utöka Biosfärområde Voxnadalen till en vindkraftsfri zon, som skydd och kompensationsområde för kungsörn, berguv och tjäder, samt som referensområde för forskning och utveckling av alternativa skogsbruks-metoder. Trots intentionerna i Januari-överenskommelsens punkter 26 och 27.

Den massiva vindkraftsetableringen uppfyller inte kraven enligt 6 Kap Miljöbalken och 2§ Klimatlagen, avseende vetenskapligt baserad riskanalys av vindkraftens effekter på folkhälsa, klimat, ekosystem, artskydd och skogsnäringen. Likaså saknas analys av de ekonomiska konsekvenserna för regeringens planer på 100 TWh vindkraft, avseende riskerna för energibrist vid toppbelastning och de extrema kostnaderna för kraftöverföring, lagring och driftstörningar.

Statliga myndigheter, domstolar och anlitate advokatbyråer har konsekvent undvikit att utvärdera vetenskapliga fakta om verkens turbulenser och emission av infraljud och markvibrationer. Dessa kan orsaka oförutsedda direkta och indirekta climateffekter, som får omedelbar temperaturhöjande effekt och inte ryms inom den nu 7-åriga fristen som gäller för att nå det uppsatta 1,5 graders målet. Också relevant för utsläpp av biobaserad CO₂, som är en del i en mycket långsam förnyelsebar process. Vetenskapliga fakta tyder på ökad avgång av växthusgaser från våtmarker och skog, samt minskad tillväxt och kolupptagning, orsakad av torra, insektsskador och dämpning av mikroorganismernas viktiga symbios. Vindkraftens bidrag till växthuseffekten kan vara mångfaldigt högre än den officiellt angivna. Begreppet "förnyelsebar energi" förlorar därmed trovärdighet ur hållbarhetssynpunkt vid en samlad bedömning.

Beräkningsmodeller, mätmetoder och gränsvärden för buller är förlegade och fungerar inte för de allt högre verken (>300 m). Den rigida tillämpningen får alltmer karaktären av en medveten teknokratisk bluff. Staten förkastar WHO:s riktlinjer **European Guidelines for Environmental Noise 2018**, som konstaterar bullrets specifika karaktär och att filtrerade dBA-värden är olämpliga då de inte återger rätta värden för lågfrekvent ljud. Regelverket rekommenderar 38,3 dBA, tills nytt system med ofiltrerad mätning utvecklats (Conditional). Svenska staten upplever nu hot mot vindkraftsplanerna och söker via Naturvårdsverket permanenta den gamla "praxisen" 40 dBA i en forcerad snabbprocess utan medverkan av oberoende akustisk och medicinsk expertis. Presenterat förslag ignorerar effekterna av de ohörbara pulserande energivågorna (infraljud), de kraftiga ljudstötarna när vingarna passerar tornet, markvibrationer över långa avstånd och de kaosartade ljudeffekterna i turbulensen

bakom verken (AM-ljud). Allt fler fakta tyder på att energipulserna i infraljudsområdet orsakar patologiska och depressiva effekter vid långtidspåverkan. Den tyska specialistläkarorganisationen *Ärzte für Immissionsschutz*, sätter gränsen för hälsosam ljudnivå (infraljud) vid 60 dBZ eller 10 km från ett enda verk.

Hälsoriskerna berör nu inte bara den marginaliserade landsbygdsbefolkningen utan når också ett stort antal människor i landets centralorter. Svensk långtidsstudie (Uppsala Universitet, 2014) visade höga andelar av förhöjd amplitudmodulerad ljudnivå (AM) och föreslog sänkning av gränsvärdet till 35 dBA, vilket avvisades av Naturvårds-verket utan sakligt motiv. Sömnstudier vid Göteborgs Universitet (2020) visar att vindkraftsbuller orsakar fler uppvaknanden, mindre djupsömn, mindre kontinuerlig N2-sömn och ökad subjektiv störning. Resultaten indikerade att amplitudmoduleringsnivå, spektral frekvens och närvaro av starka slag som uppstår vid vingarnas tornpassage, kan ha särskilt betydelse för negativ sömnpåverkan.

På finska sidan i Österbotten och Västra Finland, mäter man kontinuerligt infraljud vid sju stationer. Mätningarna kan följas av allmänheten och redovisar stora sammanhängande infraljudsmattor som täcker en tredjedel av landet. Epidemiologiska studier visar ökad ohälsa hos den drabbade befolkningen.

Projektet Markbygden med 1101 verk, endast 8 km från Piteå, kan betraktas som ett okontrollerat medicinskt experiment som måste omprövas.

Frågan har också en geopolitisk dignitet om hur långt andra länder ska få idka landgrabbing i svenska kulturbygder och de sista vildmarkerna. Kinas statliga kärnkraftsbolag China General Nuclear (CGN Europe Energy) står för en femtedel av investeringarna i svensk vindkraft. Företaget är tung medlem i bransch-organisationen Svensk Vindkraft, som agerar för att avskaffa den kommunala vetorätten. Detta hot mot demokratin stöds också av ca 25 internationella bolag och fonder, markägarintressen (LRF, hushållningssällskap och skogsbolag) och involverade advokatbyråer.

Vi ser en rush på inkommande prospekt i Sverige, då Tyskland och Europa är fullt utbyggt och medborgarna tröttnat på staternas agerande, medan naturen i Sverige är gratis. EU-fonder tillhandahåller obegränsade och närmast kostnadsfria lån. Det svenska subventions-systemet är fördelaktigt. Regeringen förbereder dessutom extra investeringsgarantier för vindkraft och förbränning av biomassa. Bolagen kan också inräkna investeringarna i det egna landets avstämning av kvot för förnybar energi. Nu aktuella investeringar värderas till 80 miljarder, varav endast 3 miljarder är svenska projekt. Summeras de destruktiva effekterna, föreligger en uppenbar risk för att vi lägger en mycket tung börda på framtida generationer.

Vindkraftens hållbarhetseffekter är underskattade. Den aviserade utbyggnaden på 100 TWh kommer att i varierande grad motverka de nationella miljömålen Rikt växt- och djurliv, Begränsad klimatpåverkan, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Storslagen fjällmiljö, Rikt odlingslandskap och God bebyggd miljö.

De ackumulerade effekterna kan spolia det övergripande Generationsmålet och genomförandet av Agenda 2030. Detta måste utvärderas genom hållbarhetsanalyser av vetenskaplig expertis i en demokratiskt styrd process. Man ser med förundran hur ideologidrivna doktriner hotar vår energiförsörjning och hur Sverige långsamt utplånar sig självt och omvandlas till en internationell råvarukoloni.

Sveriges riksdagspartier har ett gemensamt ansvar för en hållbar och klimateffektiv framtid och måste därför avbryta Naturvårdsverkets projekt för vindkraftsstrategi och revideringen av regelverket för vindkraftsbuller. Samma myndighet kan inte ha ansvar för flera motstridiga intressen: Artskydd, miljöskydd, bullerregelverk och energistrategi. Denna ”mission impossible” har redan lett till den passivitet i artskyddsfrågor som nu granskas av EU-kommissionen. Det gäller också tillämpningen av EU:s vattendirektiv och det implementerade regelverket för vattenskyddsområden och grundvatten. Kraven på hydrologiska utredningar efterlevs inte och aggressiv placering av vindkraftverk sker i tillrinningsområden för vattenverk eller i direkt anslutning till riksintressen för naturskyddsområden, högmossar, natur- och biotopskyddsområden samt reproduktionsvatten för lax. En paradoxal effekt gentemot regeringens akuta beslut efter torkåret 2018 att anslå 200 Mkr/år för att skydda våtmarker och grundvattensystem.

Handlingsförslaget gäller också framställningar om kompensatoriska åtgärder samt vindkraftsfri zon inom UNESCO-biosfärområde Voxnadalen, som referens och forskningsobjekt samt utveckling av alternativa skogsbruksmetoder. (Jfr de skyddade nationalälvarna). Bristande efterlevnad av EUROBAT 2015 och EU:s tjäderdirektiv är andra exempel. Mest akut är den cyniska hanteringen av folkhälsoriskerna och dess effekter på vår redan hårt belastade sjukvårdssektor.

EU-kommissionen granskning är berättigad och borde utvidgas till fler områden. Klimatfrågan måste också lyftas in i granskningen, liksom implementeringen av Vattendirektivet och de statliga bolagens och myndigheternas agerande.

Idag beaktas överhuvudtaget inte framförda vetenskapliga fakta och de klimataspekter som anges i 2§ klimatlagen. Detta gäller även domstolsväsendet ända upp till Högsta Domstolen, som konsekvent vägrar resning med den lakoniska motiveringen att ”inget nytt framkommit”, vilket i sin tur förvanskar kraven på långsiktighet och utveckling enligt 3-5§ klimatlagen. I flera fall har domstolarna avvisat framställningar om förhandsutlåtande hos EU-domstolen i dessa frågor.

Den energifokuserade myndighetskulturen kan endast brytas av en parlamentarisk delegation, som prövar samtliga energiformer enligt kraven i 2 § klimatlagen och 6 Kap Miljöbalken.

Riksdags- och regeringsbeslut bör tas om moratorium för pågående och beviljade vindkraftsprojekt. Många vilande projekt är de facto olönsamma och dessa investeringar kan avvakta senare eventuella möjligheter till ett begränsat antal mer optimala projekt. Nedlagda projektkostnader kan därför kompenseras inom certifikatsystemet och därmed förhindra onödig kapital- och miljöförstöring. Drabbade medborgare ska ha rätt till skadestånd eller inlösen av fastighet.

En nationell parlamentarisk delegation bör tillsättas för framtagning av bredare direktiv baserade på helhetssyn och medverkan av oberoende vetenskapliga experter, för att

- utvärdera medicinska och patologiska effekter på människokroppen
- utvärdera epidemiologiska effekter på folkhälsan, medicinkonsumtion och konsekvenser för sjukvårdssektorn vid långtidsexponering av infraljud, lågfrekvent ljud, amplitud-modifierat ljud och markvibrationer.

- revidera regelverket för vindkraftsbuller, infraljud och markvibrationer enligt WHO:s rekommendationer, samt fastställa nya beräknings- och mät-modeller för högt placerade pulserande ljudkällor i områden med lågt bakgrundsljud i kallt nordiskt klimat.
- utvärdera lokala och globala klimateffekter och konsekvenser, som orsakas av havsbaserad vindkraft, ökad emission av klimatgaser från våtmarker och skogar, minskad tillväxt, reducerad CO₂-upptagning ur atmosfären, arealförluster och fragmentering av skogsmarker och fjällnatur.
- utvärdera konsekvenserna för biologisk mångfald, artskydd, ekosystemtjänster och de nationella miljömålen och Agenda 2030-målen.
- utvärdera effekterna på lokalt skogsbruk, den nationella skogsnäringen och turismen.
- avsätta Biosfärområde Voxnadalen som vindkraftsfri zon som skydd för kungsörn, berguv och tjäder, samt referensområde för forskning och utveckling av alternativa skogsbruksmetoder
- prioritera implementeringen av EU-Birds Directive – Annex 1-3, Tetrao urogallus. Tjäder.
- genomföra intentionerna i Januariöverenskommelsens punkter 26 och 27, avseende översyn av Sveaskog AB:s ägardirektiv med krav att vara ledande för utveckling av hållbart skogsbruk.
- utvärdera teknisk utveckling och övriga energialternativ.
- fastställa avvecklingsplan för nedmontering av utslitna och olönsamma verk samt miljökorrekta regler för återställning av miljön, avseende fundament (200 ton betong och 80 ton armering), kablar, geoduk, hårdpackade ytor och epoxi-materialen i vingar och torn.

Här finns ett utmärkt sista tillfälle att rädda Sveriges kulturbygder och återstående orörda vildmarker samt bevara landets urgamla integritet och oberoende.

Med förhoppning att alla goda demokratiska och akademiska krafter nu vill samverka för att avvärja den oreglerade internationella industrialiseringen av vår natur och hoten mot folkhälsan och de nationella miljömålen som utgör basen för vår och framtida generationers existens.

Med vänlig hälsning

Ove Björklund

God Livsmiljö Hylte

Ombud för Ängersjö byalag

Medlemsorganisationer i Föreningen Svenskt Landskapskydd